Posudek vedoucí práce

Vaněčková, Jana: *Vězněm paměti: Otázka viny v dílech K. Příběh jednoho hledání a Deník pádu*, 2024, s. 67

Jana Vaněčková si pro svou bakalářskou práci *Vězněm paměti: Otázka viny v dílech K. Příběh jednoho hledání a Deník pádu* vybrala otázku viny a paměti v brazilských literárních dílech *K. Příběh jednoho hledání* od B. Kucinského a *Deník pádu* od Michela Lauba. Teoreticky je práce z hlediska tématu viny ukotvena v přístupech německých filosofů Karla Jasperse a Hanny Arendt, v případě paměti pak v díle francouzského sociologa Maurice Halbwachse. Cílem práce bylo analyzovat vinu a její prožívání hlavními postavami v obou dílech, dále v dílech určit nejvýraznější formy viny v pojetí Karla Jasperse a Hanny Arendt. Paměť je v práci velmi zdařile komparativně zkoumaná tíž jako pojítko mezi vinou, holokaustem a brazilskou diktaturou. Protagonisté obou děl jsou vězni své paměti, a to zejména vlivem jejich metafyzické viny, byť k ní každý přistupuje jinak. Pro protagonisty jsou události spojené s vlastní vinou výraznými časovými mezníky, po kterých už jejich život není jako býval. Díla výrazně upozorňují na roli kolektivní paměti při utváření individuálních vzpomínek, a to zejména na dvou historicky problematických obdobích: holokaustu a brazilské diktatury. Přičemž kontext vzniku obou próz je podobný, obě vznikly po roce 2010, tedy mnoho let po druhé světové válce i po brazilské diktatuře. Jejich vydání s dostatečným časovým odstupem od událostí s sebou přináší určitý nadhled, ale rovněž riziko mizení přímých živých vzpomínek.

Předkládaná bakalářská práce v mnohém přesahuje nároky kladenou na tento typ akademického výstupu a mohla by být směle i prací diplomovou. K tomuto formátu odkazuje nejen rozsahem, ale též komparativním a analytickým závěrem. Vyzdvihnout bych chtěla zejména pátou kapitolu, kde jsou nejen předestřené teze vypracované na základě četby filozofických a sociologických děl zmiňovaných v metodologii, ale též přímá aplikace těchto tezí na konkrétní pasáže obou analyzovaných románů. Práce je logicky členěná do celků, citační aparát je výborně zvládnutý, za velmi zdařilé považuji též překlady, a to z několika světových jazyků. Stylistika je dobrá, překlepů je minimum, jen některé věty by zasloužily pozornější čtení, např.: „Jejím pohledem jako by samotná její přítomnost a sdílení prostoru se zrůdou, jak svého milence označuje, její vinu činila závažnější oproti těm, kteří pouze poslouchali rozkazy nebo měli takzvaně čisté ruce.“ (s. 32). Za jediný vážnější nedostatek považuji chybějící resumé v češtině a v portugalštině. Práci s radostí doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji **výborně**.

V Praze, 5. 6. 2024

Mgr. Karolina Válová, Ph.D.